Maria Wetterstrand: Almedalstal 2008

Talare
Maria Wetterstrand
Språkrör, Miljöpartiet

Datum
10 juli 2008

Plats
Visby, Gotland

Hej. Jag heter Maria Wetterstrand och är språkrör för Sveriges just nu tredje största parti.

Har ni sett att George Bush nu har engagerat sig mot klimatförändringarna. Det finns bildbevis. I gårdagens tidningar syntes en förvirrad George Bush med en spade i handen, tillsammans med 7 andra ledare för G8-länderna.

De planterade varsitt träd.

Inget annat land kommer i närheten av USA:s klimatutsläpp per person. De är det enda land som vägrat gå med på Kyotoavtalet. Medan andra länder försökt minska utsläppen har USA tvärtom ökat sina med 16 procent. Den amerikanska livsstilen är inte förhandlingsbar, har varit devisen.

Men nu har alltså George Bush sent omsider bestämt sig för att klimatkompensera.

Inte skriva på Kyoto. Inte införa miljöskatter. Inte ta krafttag mot amerikanernas bränsletörstiga bilar.

Men han har nu planterat ett träd.

Tack, George Bush, för ditt bidrag.

Nästa gång du har några dollar över kan jag rekommendera ett träd i Vi-skogen. Det kostar bara 20 kronor. Det bidrar dessutom till att motverka fattigdom.

Det känns bra att vara här. Årets Almedalsvecka har förutom 40-årsjubileum

och häftiga regnskurar bjudit på rekordmånga seminarier om miljön.

Senast jag var här var två år sedan. Då var det valrörelse och ledaren för oppositionen hette Fredrik Reinfeldt.

Då lät budskapet så här: ?Miljön är ingen prioriterad fråga för alliansen. Man måste våga prioritera i politiken. Miljö och kulturfrågor prioriterar vi inte.?.

Ett fint vallöfte.

När alliansen nyligen gick igenom sina vallöften konstaterade de att de flesta vallöftena infriats. Så även detta, tyvärr.

På valnatten 2002 sade jag att det riskerar bli fyra förlorade år. Nu är vi halvvägs. Jag kan konstatera att det har varit två förlorade år. För miljön, mångfalden och integriteten.

Två år är en ganska lång tid. År som lika gärna kunde ha ägnats åt annat.

Något smartare.

Något mer solidariskt.

Något mer långsiktigt.

Det riskerar att bli två förlorade år till. Men sen får det banne mig räcka.

Miljön och klimatet var inte i fokus för Fredrik Reinfeldt 2006. Ingen politik fanns förberedd när alliansen tog makten. Och därför har inte heller mycket hänt.

I regeringskansliet alltså. I övrigt har det hänt mycket.

Världens samlade forskarkår har levererat rapport efter rapport som visar att hotet mot klimatet är värre än någonsin. Ekonomer varnar för enorma

ekonomiska förluster om klimatförändringarna tillåts fortsätta. Situationen är utan tvekan både allvarlig och akut.

Medan regeringen ägnar sig åt att tjafsa inbördes om miljöbilars eventuella parkeringsförmåner så börjar alltfler utanför att agera.

Miljöteknikbranschens omsättning har ökat med 36 procent sedan 2003 och är nu 221 miljarder. Exporten har ökat med 75 procent.

Efterfrågan på ekologisk mat är så stor att bönderna inte hinner ställa om. Detta trots att arealen KRAVmärkta odlingar ökade med 45 procent under förra året. 1000 nya produkter lanserades.

2007 var året då ekologiska kläder fick sitt genombrott.

SJ sålde 1,3 miljoner fler resor 2007 än 2006. De skulle kunna ha ökat än mer om det funnits spår nog att köra fler tåg.

7 av 10 säger sig ha ändrat beteende på grund av klimathotet.

Intresset från enskilda, från företag och organisationer har aldrig varit så stort.

8 av 10 i Sverige anser att det behövs politiska beslut för att stödja och driva på den omställning som krävs för att klara klimathotet.

Beredskapen och acceptansen för en kraftfull miljöpolitik och ambitiösa klimatmål har med andra ord aldrig varit större.

Det är inte konstigt att många undrar vad regeringen sysslar med.

Vad är det då som får regeringen att tveka?

För den som lyssnar med ett halvt öra kan det lätt låta som att alla numera tar klimathotet på allvar och är beredda att göra något. Men det finns undantag ?

och inflytelserika sådana.

De är bland annat starkt företrädda i den organisation som säger sig representera Svenskt Näringsliv.

Urban Bäckström, vd i Svenskt Näringsliv, har sagt att om Sverige tar det ansvar vi borde för att minska utsläppen med 40 procent till 2020 så skulle det leda till 600 000 förlorade jobb i Sverige. Maken till skrämselpropaganda får man leta efter.

Vice vd Sverker Martin Lööf menar att det objektivt sett inte finns några bevis för att klimatet verkligen förändras överhuvudtaget.

I tisdags lyssnade jag på chefsekonomen från samma organisation, Stefan Fölster. Han menar att det inte är någon poäng att minska oljeanvändningen eftersom det bara leder till att någon annan använder den oljan istället.

Ungefär som att om inte vi knarkar så kommer bara någon annan att knarka istället. Jag som trodde att en ekonom i Svenskt Näringsliv trodde på teorin om tillgång och efterfrågan.

Samma gubbar klagade konsekvent över den miljöpolitik vi bedrev i det rödgröna samarbetet. Höjda skatter på olja och bensin skulle i princip avfolka hela Sveriges landsbygd, trängselskatten skulle göra det omöjligt för företag i Stockholms innerstad och höga elskatter skulle driva industrin utomlands.

Jag undrar hur många som i dagsläget är ledsna över att vi höjde skatten på villaolja och på det sättet styrde fram en övergång till pellets, flis, bergvärme och fjärrvärme. Med den fördubbling av världsmarknadspriset på olja som skett sedan dess är det nog få som önskar att de fortfarande var beroende av olja för uppvärmning.

Trängselskatten, bensinskatten och en miljöbilssatsning fick många företag att byta ut sina bensinbilar mot miljöbilar. Med ett bensinpris på 14 kronor litern är de knappast ledsna idag för den politiken.

Ett högre elpris har gjort att både företag och enskilda försöker använda elen

smartare. Tack vare elskatten har många lyckats få ner sin elförbrukning. När elpriserna nu stiger i Europa och Sverige på grund av handeln med utsläppsrätter visar det sig ha varit en smart strategi.

Bioenergi. Vindkraft. Återvinning. Tåg. Energikonsulter. Värmepumpar. Miljöbilar. Biodrivmedel. Smart energiteknik. Ekobönder. Med en bra grön miljöpolitik kan många bli vinnare inom näringslivet. Det behövs en politik som vågar stötta de företagare som ligger i framkant och som tar miljöansvar.

Statsministern måste välja vem han ska lyssna på: Urban Bäckström eller världens samlade forskarkår.

Det är dags att befria oss från fossiler, oavsett om det handlar om fossila bränslen som kol och olja eller om det handlar om gamla fossiler från Svenskt Näringsliv.

Det räcker ju inte att klaga. Vad vill Miljöpartiet som är så bra göra för klimatet, undrar kanske några av er.

Vi vill bygga om Sverige till ett land som inte är beroende av fossila bränslen. Vi menar att jämfört med 1990 ska vi om 40 år ha högst en tiondel av utsläppen kvar. 2020 ska utsläppen ha minskat med 40 procent.

Några exempel hur vi når dit:

- en fördubbling av kapaciteten i järnvägsnätet, både för gods och persontransporter.
- en tredubbling av kollektivtrafiken
- kilometerskatt för tunga transporter på väg
- krav på kraftigt minskad bränsleförbrukning i bilar, lastbilar och andra vägfordon
- fortsatt utveckling av biodrivmedel
- fler cykelbanor

- halverad energiförbrukning för uppvärmning i bostäder, börja med

miljonprogrammen
- skärpta byggnormer
- avveckla olja för uppvärmning

- höjda miljöskatter så att det lönar sig att välja det som inte förstör miljön
- skärpta produktkrav så att det som är bäst ur miljösynpunkt blir norm
- hindra statliga Vattenfall från att bygga nya kolkraftverk på kontinenten
- stötta en kraftig utbyggnad av förnybar energi, t ex vindkraft

Vi vill också se en förändrad samhällsplanering så att behovet av transporter minskar.

Regeringen tänker istället bygga motorväg i Stockholmsområdet.

Med alliansen vid makten blir det i alla fall inga förlorade år för asfaltsbranschen.

Naturvårdsverket har räknat ut att det leder till 140 000 ton i ökade utsläpp eftersom trafiken beräknas öka kraftigt.

Att satsa på stora motorvägar idag kommer att visa sig lika dumt som det visat sig vara att köpa stadsjeep för 5 år sen.

Att satsa på järnväg och kollektivtrafik är däremot framtidens melodi.

Tänk om det inte byggts en enda ny väg inne i Stockholm sedan 1872. Inte sedan 1872 har det byggts nya spår till Stockholms innerstad. Det börjar bli dags nu.

När Reinfeldt ska åka på internationella möten och förhandla framtidens klimatpolitik ger inte motorvägsprojekt i Stockholm någon trovärdighet att packa ner i ryggsäcken.

Min rekommendation till statsministern är: försök inte bara sno vår retorik om klimatet. Sno även vår politik.

Växande miljöbranscher till trots. Vi klarar inte klimatet utan livsstilförändringar. Ett av de stora utmaningarna är den växande globala konsumtionen av kläder, elektronik, resor och prylar.

När jag blev miljöengagerad 1988 kritiserades slit- och slängsamhället. Nu är det ännu värre. Nu är det ofta köp- och släng som gäller. Prylar köps som knappt ens används innan de slängs undan längst in i en garderob eller direkt i soporna.

I ett hållbart samhälle måste också konsumtionen förändras. Det måste vara kvalitet och inte kvantitet som är ledorden. Rättvisa villkor för producenterna ska gälla, även långt borta. Prylhetsen sker på bekostnad av den globala miljön och människorna i fattiga länder.

Lycka ligger trots allt inte i att ha den senaste flatscreen-tvn eller två nya toppar från HM. Det är inte den som har flest prylar när den dör som vinner.
Modersmål och mångfald

Häromdagen gjorde regeringen ett utspel om de nationella minoriteternas rättigheter. Det var bra. I övrigt tycks det vara en specifik minoritet som haft väldigt stort inflytande på regeringens politik.

Nämligen vita, heterosexuella, medelålders män.

De har fått större delen av alla skattesänkningar. De är normen utifrån vilken politiken formas och deras prioriteringar styr stora delar av politiken.

Män släpper ut dubbelt så mycket koldioxid som kvinnor, de är betydligt mindre benägna att ändra livsstil och när det gäller transporter säger kvinnorna ?satsa på kollektivtrafik? medan männen säger ?jag måste ha min bil?.

Det är ju skönt att regeringen prioriterat någon minoritet.

Annars tycker jag att regeringens politik på många områden skulle behöva anpassas till att verkligheten består av många olika människor.

Regeringen brukar tala om utanförskap, men väljer själv att låta stora grupper av människor vara utanför.

Exempelvis är äktenskapslagen är inte bra om den bara passar heteros.

Byggnader och lokaler är inte bra om de bara passar människor utan funktionsnedsättning.

Och ingen skola är bra om den bara passar barn som är födda i Sverige med svenska som modersmål.

Miljöpartiet de gröna står för liberala värderingar när det gäller mångfald och mänskliga rättigheter.

Vi tror helt enkelt att mångfald är bättre en enfald.

Trots allt prat om integration från Sveriges före detta liberala parti så har det blivit två förlorade år för mångfalden.

Uppenbarligen är integration att anpassa sig till Jan Björklund, inte att politiken anpassas till att Sverige är ett mångkulturellt samhälle.

Ett tydligt exempel är hur regeringen hanterat frågan om elever med annat modersmål än svenska.

I dagens globaliserade värld är det en allt större fördel att kunna flera språk. De som lyckas bäst i affärer är de som kan språket. De som har bäst möjligheter till kulturella och politiska förbindelser med andra länder är de som kan språket.

Alla flerspråkiga svenskar ger oss fantastiska möjligheter till breda nätverk och goda kontakter med omvärlden.

Tiden är förbi när vi bara gjorde affärer med Tyskland, Frankrike och Storbritannien. Ändå är vår skola anpassad till detta. Dålig skoltyska värderas högre än verklig flerspråkighet.

Ett starkt modersmål kan också stärka ungdomars självkänsla och identitet,

vilket är en bra grund för en positiv integration.

En levande flerspråkighet ska bejakas, inte motarbetas.

Därför är det med fasa jag hört på de senaste årens debatt om flerspråkighet. Folkpartiet i Malmö vill förbjuda elever med annat modersmål än svenska att använda språket på skoltid. Anställda förbjuds tala sitt modersmål i fikarummet och modersmålsundervisning i skolorna skärs ned.

Vilka signaler ger det till de barn och ungdomar som växer upp med flera språk?

Modersmålet borde vara en central del av skolans arbete med att lära ut kunskaper. Flerspråkigheten borde odlas och ses som en resurs.

För elever med kort tid i Sverige behövs extra insatser. Stödundervisning på modersmålet även i matematik och engelska tycks ge avsevärt bättre resultat än att undervisningen bara bedrivs på svenska. Resultaten blir inte bara bättre i matte och engelska, utan även svenskan utvecklas positivt.

Egentligen säger det sig själv.

Om du inte kan svenska tillräckligt bra blir det väldigt svårt att på samma lektion lära dig matte eller ett nytt språk, exempelvis engelska.

Av de elever i årskurs 9, som invandrat till Sverige efter skolstart, saknade 40 procent behörighet att söka till gymnasiet.

Jag har inte sett någon forskning som stödjer att elever lär sig bättre utan keps. Ändå tycks regeringens prioritering vara att få bort mobiler och kepsar. Det innebär två förlorade år för skolan.

Miljöpartiet vill satsa på försöksverksamhet med förstärkt modersmålsundervisning i tio kommuner.

Det är dags att Sverige uppvärderar flerspråkighet och tar tillvara de möjligheter som mångfalden erbjuder.

(Integritet och FRA)

Mest överraskande är nog ändå att det blivit två förlorade år för integriteten och liberala värderingar.

Den omtalade FRA-lagen, som ger möjlighet att scanna all e-post- och telefontrafik som passerar Sveriges gränser, har orsakat enorma reaktioner. Jag är mycket glad för detta.

Under de senaste åren har det stegvis skett urholkningar i den personliga integriteten. FRA-lagen är inte den första lag som gått i den riktningen.

Jag är stolt över att Miljöpartiet har arbetat emot FRA-lagen ända sedan de första förslagen lades på bordet.

Jag är stolt över att vi fått med oss Socialdemokraterna på att en rödgrön regering kommer att riva upp FRA-lagen efter nästa val. Genom den uppgörelsen blockerar vi möjligheten till överenskommelser mellan sossarna och övervakningshögern. Vi är garanten för att lagen rivs upp och inte bara omarbetas.

Miljöpartiet har alltid kämpat för integriteten. Som ett grönt parti kan vi aldrig acceptera någon lag som ger rätt till massavlyssning.

För två veckor sedan fritogs Ingrid Betancourt från den colombianska gerillan efter 6 års fångenskap. Hon var det gröna partiets kandidat till president i Colombia. Hon har sagt:

"Att rädda världen är en kamp om värderingar. Dessa värderingar delas av alla människor oavsett vår hudfärg eller vad vi kallar vår gud. Detta är grundläggande värderingar. De är inte förhandlingsbara."

Det är viktigt att politik bygger på värderingar. Och det gäller att inte missförstå begreppet.

Det är lätt att fall i gropen att tro att en politik bygd på värderingar betyder att allt ska värderas i pengar. Trygghetssystem som utformas så att människors värde mäts i hur mycket de klarar att jobba. Miljösatsningar som bara görs om de lönar sig i nästa kvartalsrapport.

När politiken får styras av doktorsavhandlingar i nationalekonomi snarare än värderingar är risken stor att man seglar snett. Värderingarna är den kompass som styr politiken.

Solidariteten med människor, med naturen och med framtida generationer, är grunden för gröna värderingar.

Miljöpartiet är just nu Sveriges tredje största parti och det har vi för avsikt att befästa i nästa val.

Om två år kan Sverige för första gången få ett grönt parti i regeringen. Vi välkomnar fler att delta i arbetet på vägen dit.

Källa
Manuskript inskickat av Miljöpartiet.

Taggar
Almedalen, Miljöpartiet, Politiska tal

URI
https://www.svenskatal.se/tale/maria-wetterstrand-almedalstal-2008